

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **K. K.,** zast. advokátem Mgr. Pavlem Rybářem, se sídlem ul. 5. května 163, Sokolov, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 6. 2004, č. j. 59 Az 152/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 11. 2003, č. j. OAM- 6007/VL-20-11-2003, byla jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta žádost žalobkyně o udělení azylu.

Žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Ostravě výše uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl; proti tomuto rozsudku podala žalobkyně – nyní stěžovatelka kasační stížnost, v níž namítá nesprávné posouzení právní otázky dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Při pohovorech stěžovatelka argumentovala špatnou ekonomickou situací ve své zemi, nemožností najít práci a uživit sebe a svou nemocnou dcerku. Chtěla však vyjádřit zejména touhu žít ve svobodné společnosti, kde bude moci založit rodinu a uživit sebe i svou dceru. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka je Ukrajinka a v řízení byl přítomen tlumočník z ruského jazyka, je možné

že ne všemu řádně rozuměla a že ne vše bylo přeloženo tak, jak chtěla vyjádřit. Domnívá se, že její případ lze podřadit pod důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení, současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatelka v řízení neuvedla žádný důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona, její snaha o legalizaci pobytu v České republice není důvodem pro udělení humanitárního azylu. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud posoudil v prvé řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno bez prodlení po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a po nezbytném poučení účastníků řízení, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovatelka požádala dne 13. 11. 2003 o udělení azylu, v žádosti uvedla, že Ukrajinu opustila, protože neměla žádnou perspektivu zaměstnání a nemohla uživit sebe a svou dceru. O azyl požádala protože v České republice chce legálně žít a pracovat. V případě návratu do vlasti se obává, že by nebyla schopna dceři zabezpečit normální život. V protokolu z pohovoru, který byl veden v ruském jazyce, ze dne 15. 11. 2003 popsala obtížnou situaci v zemi, kde není možno sehnat práci, chtěla si zvýšit kvalifikaci, ale neměla peníze. Její bratr, který má vysokoškolské vzdělání také přišel o práci. Od přátel se dozvěděla, že je možno odjet do České republiky a zde požádat o azyl. Důvodem, proč požádala o azyl je snaha najít práci, legalizovat zde pobyt a přivézt sem dceru, která zůstala na Ukrajině. Uvedla, že nikdy neměla potíže se státními orgány ani soukromými osobami.; uvedla pouze ekonomické důvody. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území nevyplynuly jiné důvody, než potíže s prací a legalizace pobytu.

Žalovaný ani krajský soud tedy nikterak nepochybili, když shledali žádost stěžovatelky o udělení azylu zjevně nedůvodnou ve smyslu citovaného ustanovení. Skutkový stav, ze kterého žalovaný i soud vycházeli má oporu ve spise a není s ním v rozporu. Jestliže v žádosti o udělení azylu a v průběhu azylového řízení uváděla stěžovatelka pouze důvody ekonomické, resp. neuvedla žádný důvod, svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nelze správnímu orgánu vytýkat, že nehodnotil skutečnosti jiné, než stěžovatelkou uplatněné.

Naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení vyplynula nepochybná skutečnost, taxativně uvedená v § 16 odst. 1 písm. g) zákona, totiž, že stěžovatelka neuvádí důvody svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování dle § 12 zákona o azylu, uvádí důvody ekonomické, nepochybil správní orgán, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona. Protože pro rozhodování o udělení azylu podle § 13, resp. 14 zákona je určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a tento důvod při postupu dle § 16 není zjišťován, nemůže správní orgán posuzovat ani naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 14.

Nad rámec odůvodnění soud konstatuje, že jakkoli chápe přání stěžovatelky žít v České republice, není to důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu.

Přesvědčení stěžovatelky, že jí uváděné důvody, a to snaha o legalizaci pobytu v České republice, jakož i touha stěžovatelky žít právě zde spadají do kategorie důvodů zvláštního zřetele hodných je třeba korigovat v tom ohledu, že jde o tzv. neurčitý právní pojem, jehož definování v právním předpise pro jeho povahu samu není vhodné, ba dokonce ani možné, a proto se zjištění důvodů zvláštního zřetele hodných odvíjí od hodnocení okolností konkrétního případu, z nichž pak příslušný orgán učiní závěr, zda tyto důvody existují. To, že samotný výklad právní normy provedený stěžovatelkou je odlišný od interpretace správního orgánu či obecného soudu, nezakládá porušení práva. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu na jeho udělení není právní nárok a jeho neudělení nezakládá nezákonnost ani porušení mezinárodněprávních závazků České republiky. Nepříslušelo-li však o relevantních důvodech pro udělení azylu rozhodovat správnímu orgánu,posoudil-li žádost dle § 16 zákona, nemohla být tato skutečnost přezkoumávána ani soudem.

Ekonomická situace, která na Ukrajině panuje, postihuje všechny jeho obyvatele a ačkoli je odchod stěžovatelky z vlasti a přání žít s novou rodinou v České republice lidsky pochopitelný, neimplikuje automaticky povinnost státu udělit azyl z humanitárních důvodů.

Protože Nejvyšší správní soud je zásadně vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) zaměřil se v dalším toliko na posouzení zákonnosti procesního postupu krajského soudu, neboť v této fázi řízení mu již nepřísluší – ze shora uvedených důvodů – meritorně se zabývat důvodností žádosti stěžovatelky o udělení azylu a po přezkoumání dle výše uvedeného hlediska dospěl k závěru, že ze strany krajského soudu nedošlo k porušení procesních předpisů, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitka stran vedení protokolu v ruském jazyce a z toho plynoucí možnost nesprávného pochopení jejího vyjádření nebyla shledána důvodnou, neboť jazyk zvolila sama stěžovatelka, v závěru protokolu s jeho zněním souhlasila a nežádala žádné doplnění.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst.1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. března 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu